

# ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

**ABONAMENTUL:**  
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an  
 pentru Autorități Judecătorești }  
 " " Magistrați } 350 Lei pe an  
 " " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
**Str. G. Mărzescu 20**  
**CLUJ**

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr  
 2 lei cuvântul  
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe  
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

**Comitetul de conducere și redacție:**

**I. MĂNESCU**

Președinte la Curtea de Apel Cluj  
 Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**AL. ULVINIANU**

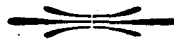
Președinte la Curtea de Apel Cluj

**I. PREDOVICIU**

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

**Dr. AL. DRAGOMIR**

Decanul baroului adv. din Cluj



Secretar

**Dr. VIRGIL. I. MĂNESCU**  
 Doct. în drept, licențiat în filosofie  
 Avocat

**S U M A R :**

Jurisprudențe Civile.  
 Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.  
 Jurisprudențe penale. cu o notă de I. Mănescu.  
 Jurisprudențe la diverse legi cu o notă de Al. Ulvianu

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primum se retrimite la cerere în contul abonamentului

**Prețul unui număr 35 lei**

### Cărți apărute:

Traian Alexandrescu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Gajurile Civile și Comerciale*. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori. Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moșil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

*Pagini de Drept*. Revistă trimestrială de jurisprudență și doctrină. Sibiu. Palatul Justiției.

Florian Vasiliu, Jude-Consilier la Trib. Sibiu: *Bacșul în stadiul Juridic actual*. Prețul 20 lei. Depozit la autor.

Dr. Louis Hausknecht, Avocat. Cernăuți: *Die neue Strafgesetzgebung Rumäniens, Systematisch und übersichtlich dargestellt in deutschersprache*.

Potrivit „Inștiințări” anterioare

## A apărut

In editura proprie a autorului  
**Noua procedură  
penală română**

„Curțile cu Jurați”

art. 349 – 438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu adnotări și tot felul de formulare de

**Vasile M. Dimitriu**

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — dela autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia »ARDEALUL« Cluj Strada Memorandului No. 22.

## BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sărmii — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT  
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

### Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919—1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936.

A apărut

### Tratat de Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**  
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5

București

A apărut

**Colecția de legi și  
regulamente Tomul  
XII. partea I. pentru  
anul 1935**

**a Consiliului legislativ.**

## Jurisprudențe civile.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.  
Dec. Nr. 1488/30 Febr., E. Banescu cons.

Conform art. 22 din Legea VII 1886 contractul dintre soți, având ca obiect transmisiunea unui imobil, spre a fi valabil, trebuie făcut prin act notarial public, și deci actul făcut verbal e nul, iar nulitatea o poate invoca și succesorii de drept ai soțului decedat.

Curtea  
Deliberând.

Considerând că art. 22 din legea VII/1886 pretinde că contactul între soți, având ca obiect transmisiunea unui imobil, spre a fi valabil, trebuie făcut prin act notarial public.

Că deci un atare contract, făcut verbal este nevalabil și această nevalabilitate poate fi invocată și de succesorii de drept ai soțului decedat căci de nicăiri nu rezultă, cum greșit susține recurentul, că de dispozițiunile citatului text de lege se poate prevala numai soții, nu și succesorii acestora.

Considerând că în speță, recurentul pretinzând să i se recunoască proprietatea imobilului în litigiu, ca fiindu-i donat de defuncta sa soție, însă nedovedind această donațiune cu act notarial și susținând că imobilul i-ar fi fost donat prin convențiune verbală, cu drept cuvânt Curtea de Apel față de dispozițiunile citatului text de lege, i-a respins cererea.

Că de asemenea art. 1237 c. c. a. prevede că dacă soții n-au făcut nici o învoială în privința întrebuintării averii lor, fiecare s-o păstrează dreptul său anterior de proprietate, de unde recurentul deduce că în speță fiind vorba de o învoială între el și soția sa, care i-a transmis lui imobilul în litigiu prin donațiune, el a putut să treacă în proprietatea sa.

Considerând că dispozițiunile art. 1237 citat, trebuie interpretate în legătură cu măsură luată de legiuitor prin art. 22 din legea VII, 1886 și prin urmare învoiala între soți de care vorbește art. 1237 c. c. a. când are ca obiect transmisiunea unui imobil, trebuie făcută prin act notarial spre a fi valabilă; or în speță, un atare act neexistând, urmează că imobilul n'a putut trece în proprietatea recurentului.

Considerând că el n'a putut trece în proprietatea acestuia nici pe baza art. 418 c. c. a. cum susține prin motivul de casare, deoarece acest text de lege se referă la cazul când cineva construind de bună credință pe teren străin iar proprietarul fondului având cunoștință de aceasta, n'a oprit lucrarea, nu poate să ceară pentru teren decât valoarea obișnuită or în speță fiind vorba de un edificiu construit de soț pe terenul soției cu consimțământul ei, aceste dispozițiuni nu-si au aplicațiune.

Că deci imputarea ce se aduce Curții de Apel de violarea și greșita interpretare a legii, este nefondată.

## Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiunea III.  
Decizia Nr. 1543-936. Preș. Dni C. Crăciunescu cons.

Faliment. Art. 22 al. 3 din Leg. fal. determinând cazurile în cari actele falitului pot fi atacate, între cari și actele făcute de falit în 15 zile anterior deschiderea falimentului prin care s'a acordat unui creditor garanție sau îndestulare la care n'avea niciun drept sau atunci nu avea încă drept, conf. acestui text excepție subsistă numai când creditorul face dovada existenței unor fapte din care se poate deduce în mod legal că la data încheierii actului el n'avea cunoștință de intențiunea falitului de a păgubi creditorii.

Curtea  
Deliberând.

Având în vedere că prin motivul I de casare recurentul se plânge de violarea art. 451 cod civ. și art. 27 alin. 3 cod. fal. în desvoltarea căruia susține, că întrucât dreptul de ipotecă asupra imobilelor — se dobândește numai prin întabularea creanței, ce în speță a avut loc la 28 Mai 1928, rău Curtea de Apel a considerat ca valabile actele de garanție ipotecară, deoarece cererea de deschiderea falimentului a fost făcută la 8 Iunie 1928 și deci întabularea actelor de garanție ipotecară având loc înăuntrul celor 15 zile vizate prin art. 27 alin. 3 cod. fal. actele de garanție sunt susceptibile de a fi atacate:

Considerând că art. 27 alin. 3 cod. fal. determinând cazurile în care actele falitului pot fi atacate, printre acestea se prevăd și actele făcute de falit în 15 zile anterior introducerii cererii pentru deschiderea falimentului, prin cari acte a acordat unui creditor al său garanție sau îndestulare la care nu avea nici un drept sau atunci nu avea încă drept; că în conformitate cu acest text excepție subsistă numai în cazul dacă creditorul face dovada existenței unor fapte din care se poate deduce în mod legal că la data încheierii actului dânsul nu a avut cunoștință de intențiunea falitului de a-și păgubi creditorii:

Având în vedere că în speță este necontestat că intimata creditoare deși a obținut actele de garanție ipotecară în anii 1926, 1927, dânsa le-a întabulat în cărțile funduare la 28 Maiu 1928, iar cererea pentru declararea falimentului a fost făcută la 8 Iunie 1928:

Considerând că după art. 451 cod. civ. dreptul real de ipotecă neputând fi achiziționat asupra imobilelor decât prin întabularea creanțelor în cartea funduară, urmează de aci că în speță intimata nu a dobândit dreptul de ipotecă asupra imobilelor falitului P. I. decât la 28 Maiu 1928, data întabulării actelor de garanție, iar nu în timpul când aceste acte de fapt au luat ființă, cum greșit motivează Curtea de Apel:

Că așa fiind și întrucât în speță este constat că introducerea cererii de declarare în

faliment a avut loc la 8 Iunie 1928 și că actele de garanție au fost intabulate în cartea funduară la 28 Maiu 1928, deci înlăuntrul celor 15 zile anterioare introducerii cererii de declarare în faliment, actele de garanție în baza art. 27 alin. 3 citat din codul falimentar, sunt susceptibile de a fi atacate, în afară de cazul dacă intimata creditoare va face dovada în mod legal că dânsa nu a avut cunoștință că prin acele acte falitul ar fi intenționat să păgubească pe ceilalți creditori ai săi.

### Jurisprudențe Procedurale

#### Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.

Decizia Nr. 1363—936. Preș. Dlui S. Tipeș cons.

*Curatorul cerând de a fi scos din instanță și de a i se fixa onorariul și această cerere fiind formulată pentru prima oară înaintea tribunalului, care judeca ca instanță de apel, hotărârea dată în această calitate nu putea fi atacată de cât numai cu recurs în casare la Curtea de Apel.*

*Deliberând.*

Considerând, că potrivit art. 79 din legea pentru Curtea de Casație și Justiție, sentințele deciziile și încheerile date după promulgarea acestei legi, de către o instanță a doua, Tribunalul sau Curtea de Apel, în orice procedură grațioasă sau litigioasă, sunt desăvârșite din momentul comunicării; în contra lor nu se admite nici o cale de atac decât numai recursul în casare conform dispozițiilor acestei legi, care în procesele din Transilvania până la valoarea de 50.000 Lei, se judeca de Curtea de Apel competentă.

*Considerând că în spetă desi cererea recurentului de a fi scos din cauză și a-i se fixa onorariul de curator, a fost formulată pentru prima oară înaintea tribunalului, totuși, întrucât tribunalul era investit cu judecarea procesului ca instanță de apel, hotărârea dată în această calitate nu putea fi atacată decât numai cu recurs în casare la Curtea de Apel.*

Considerând că în această situațiune, deciziunea Curtii de Apel atacată cu prezentul recurs urmează a fi considerată ca dată de o instanță de casare și întrucât potrivit dispozițiilor art. 24 și 79 l. p. Curtea de Casație, deciziunea Curtii de Apel ca instante de casare nu mai pot fi atacate cu recurs la Curtea de Casație, prezentul recurs este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare.

#### Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a

Decizia Nr. 635—35. Preș. Dlui T. Magheru cons.

*Intervenție principală. Termen și condițiuni de introducere. Aplicațiune.*

Potrivit art. 73 din legea LIV din 1868 cererile de intervenție principală se judecă conform art. 114 din această lege, însă numai dacă sunt introduse în termen legal, deoarece art. 72 din lege prevede categoric că asemenea

cereri se admit numai până nu s'au înaintat scriptele, sau nu s'a cerut de vreuna din părți înaintarea dosarului pentru judecarea cauzei; în caz contrar intervenția își poate valorifica dreptul numai printr'un proces separat.

În spetă nu se constată din decizia atacată cu recurs, că Curtea de apel s'ar fi ocupat cu chestiunea dacă cererea de intervenție principală a intimitei a fost introdusă în termenul prevăzut de art. 72 din legea LIV din 1868, deoarece nu există o constatare în fapt că această cerere a fost introdusă în termen sau nu.

Așa fiind, este evident că față de dispozițiunile legale categorice de mai sus, Curtea de apel nu putea conchide la reformarea încheerii primei instanțe prin care s'a sistat procesul și nu putea ordona judecarea unei asemenea cereri, înainte de a o examina în prealabil din punct de vedere al termenului în care a fost introdusă și de a constata că ea a fost introdusă în termen legal decât numai prin violarea textelor de lege invocate.

### Jurisprudențe penale

#### Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Decizia Nr. 3101—935. Preș. Dlui Th. Radu cons.

*Accident de automobil. Dacă acuzatul a clacsonat de 3 ori pentru a avertiza victima din apropierea sa, totuși urmează a i se imputa acuzatului o neglijență în meseria sa, împrejurarea că desi a văzut că victima nu dă semn de luarea la cunoștință a semnalelor, totuși nu a încetat viteza, și astfel era ușor de presupus că victima avea infirmitatea surzeniei care îi suprime posibilitatea unei reacțiuni firești înaintea pericolului.*

*Deliberând.*

Având în vedere că din constatările făcute de către Curtea de fond prin deciziunea sa rezultă următoarea stare de fapt:

Că, în ziua de 11 August 1933, acuzatul, în calitate de șofer, conducea spre Deva pe șoseaua Deva-Simeria în automobil în care se găseai martorul Dr. Phoebus Diosi. Că victima, P. D., mergea prin mijlocul drumului, iar acuzatul înainta cu mașina reglementar pe partea dreaptă a șoselei în acelaș sens cu o viteză de 35 km. la oră, atât din cauza că era o cotitură ce trebuia trecută, cât și pentru faptul că observase pe victima. Că, după ce a sunat la o distanță de 50 m. de victimă, la 20 m. și la 10 m. fără însă ca victima, care era surdă să se fi turburat sau să se fi uitat înapoi — la oarecare distanță de victimă, acuzatul a încercat să o depășească trecând cu mașina între aceasta și santul din dreapta șoselei, întrucât era loc suficient pentru o atare trecere. Că în momentul când mașina era în apropiere de tot de victimă, aceasta speriindu-se a sărit către dreapta, fiind lovită de o aripă și osia mașinei. Că atunci când acuzatul a frânat, era prea târziu, pentru că în momentul opririi mașinei vic-

tima era trântită la pământ, cu o fractură a coloanei vertebrale în regiunea lombară, din cauza căreia în ziua de 2 Februarie 1934 a decedat.

Că acestea fiind faptele, urmează a se vedea dacă se poate imputa acuzatului vreo imprudență dedusă din neglijența sau nepriceperea în exercitarea meseriei sale de șofer, consecutiv căreia s'a produs accidentul și apoi moartea victimei.

Având în vedere că se stabilește în fapt că deși mașina era la o cotitură — unde viteza maximă admisă de legea circulației pe drumurile publice este de 25 km. la oră — totuși acuzatul abătându-se dela îndatorirea sa de șofer, a înaintat cu o viteză de 35 km. la oră deci nepermisă, chiar dacă n'ar fi luată în seamă acea constatare, că după urmele lăsate de mașină la locul opririi — profunde și vizibile pe șosea se poate deduce că iuteala vehicului era cu mult mai mare de 35 km. pe oră.

Că apoi, deși este constatat că *acuzatul a clacsonat de 3 ori pentru a avertiza pe victima de apropierea sa, totuși urmează a-i fi imputată acuzatului ca o neglijență în meseria sa împrejurarea că, deși a văzut că victima nu dă nici un semn de luare la cunoștință a semnalelor făcute, totuși nu a încetinit viteza în așa măsură, încât să poată opri mașina, fiind ușor de presupus că victima avea poate o infirmitate organică — surzenia — care îi suprime posibilitatea unei reacțiuni firești dinaintea unui pericol ce i se anunța printr'un semn sonor.*

Că, în sfârșit, este greșită concluziunea Curții de fond, care pune producerea accidentului exclusiv în sarcina victimei speriată, deoarece — după cum s'a văzut — aceasta a căutat a se feri luând spre dreapta șoselei așa cum era și logic să o facă: culpa determinantă a accidentului mortal fiind în sarcina acuzatului, care prin călcarea unei îndatoriri elementare a profesiunii sale de șofer era obligat să înconjure un obstacol miscător în același sens, *către stânga și nu spre dreapta.*

Că, în atari condițiuni, numai prin săvârșirea nulității materiale prevăzute de art. 385 pct. 1, a Pr. pen., instanțele de fond au putut achita pe acuzat de sub acuzarea delictului de omucidere prin neglijența și nepriceperea în îndeplinirea misiunii proprii, infracțiune penată de art. 290 c. p. calificată și pedepsită de art. 291 al. I c. pen. din cauza căreia nulități săvârșite, recursul Parchetului General al Curții de Apel, fiind fondat se admite și casându-se sentințele ambelor instanțe de fond în baza art. 33 nov. pr. pen., Inalta Curte urmează a dicta acuzatului o pedeapsă în conformitate cu legea.

Că la musarea acestei pedepse, Inalta Curte — constatând ca atenuantă în favoarea acuzatului atât împrejurarea că într'o oarecare măsură accidentul s'a datorit și neprevederii victimei care știindu-se surd mergea prin mijlocul șoselei și că în ultimul moment a sărit intempestiv înaintea mașinii, cât și aceea împrejurare că nu se stabilește că acuzatul să mai fi fost pedepsit — pentru aceasta făcând

aplicațiunea art. 92 c. pen. urmează a-l pedepsi cu 1000 (unamie) lei amendă ca pedeapsă principală și cu 500 (cincisute) lei amendă ca pedeapsă secundară, pedepse ce se vor executa în conformitate cu dispozițiunile art. 2 și 4 din legea majorării cifrei amenzilor judecătorești din 1924.

NOTĂ. O chestiune din cele mai grele se pune conducătorilor de automobile prin această decizie. Un lucru cert reese din natura acestei invenții numită automobil și anume repeziciunea transportării. Apoi dacă conducătorul automobilului trebuie să oprească ori de câte ori, un om merge pe mijlocul drumului, spre a vedea dacă nu este care cumva surd, sau dacă numai dintr'un capriciu al lui merge pe mijlocul drumului, în cazul acesta numai cu repeziciune nu se poate face un transport cu un asemenea vehicul eminentement inventat în acest scop.

În speță, șoferul văzând că individul ce mergea pe mijlocul drumului nu reacționa în niciun fel, la toate clacsonările făcute, l'a lăsat în pace și a voit să-și vadă de drum depășându-l pe dreapta care îi era liberă.

Inalta Curte îi găsește însă vină, pe lângă că trebuia să bănuiască că este surd, dar de ce nu l'a depășit pe partea stângă, așa cum prevede regulamentul. Mai întâi de toate regulamentul prevede depășirea pe stânga față de un alt vehicul, iar față de animale să-și continue drumul pe dreapta conducătorul vitelor fiind obligat să abată vitela, spre stânga lăsând liberă partea dreaptă pentru automobilul ce vine din urmă.

Dar în speță, regulamentul nu prevede nimic. Curtea zice că șoferul trebuia să bănuiască, cum că omul era surd și în tot cazul să facă depășirea pe stânga. Dar dacă surdul speriat, în ultimul moment sare spre stânga?

I. MĂNESCU

## Jurisprudențe la alte legi.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.  
Decizia Nr. 151-987. Preș. Th. Magheru președinte

*Parochia, persoană juridică. Deși parochiile conform art. 29 din Statutul Bis. ort. rom. se înființează pe cale administrativă, iar nu prin lege, nu este mai puțin adevărat ca ele au personalitate juridică pe baza art. 27 din Leq. org. bisericei ortodoxe, care prevede că parochiile sunt persoane juridice.*

Curtea,

DELIBERÂND,

Având în vedere că prin motivul IV de casare recurenta se plânge de violarea art. 29 din statutul legii de organizare a bisericii ortodoxe române susținând că, deși acest statut spune că parochiile Bis. Ort. Rom. se înființează pe cale administrativă, deci nu se creiază prin lege, totuși Curtea de Apel întemeiându-se pe dispozițiunile art. 1 din legea persoanelor juridice, a considerat-o ca persoană juridică de drept public.

*Considerând că deși este adevărat că parochiile se înființează, conform art. 29 urm. din statutul legii de organizare a bisericii ortodoxe*

xe române, pe cale administrativă, iar nu prin lege, nu este mai puțin adevărat că ele au personalitate juridică pe baza art. 27 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române, care prevede că parohiile sunt persoane juridice.

Că așa fiind și întrucât în speță este necontestat că recurenta este parohie ortodoxă română, deci față de dispozițiunile legale de mai sus, este persoană juridică pe baza legii și întrucât potrivit art. 1 din legea persoanelor juridice prin lege se creiază persoanele juridice de drept public, urmează că Curtea de Apel cu drept cuvânt a considerat pe recurenta ca persoană juridică de drept public, iar nu de drept privat, cum ar fi dorit dânsa să fie considerată în acest proces.

Că prin urmare, acest unic motiv de casare, susținut oral înaintea Inaltei Curți de Casație, fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge cu cheltuieli de judecată pentru intimat fixate prin apreciere la suma de 3000 lei.

#### Inalta Curtea de Casație și Justiție Secția II.

Decizia No. 1096-935. Preș. Stănilă cons. I

*Asanare. Cea ce este esențial în a se determina caracterul de definitivare al urmăririi (art. 52 și art. 29 leg. lichid.) este numai existența unei încheieri definitive de întabularea dreptului de proprietate, care corespunde ordonanței de adjudecare.*

Considerând că prin dispozițiunile art. 52 al. 17 din legea pentru asanarea și conversiunea datoriilor agricole se prevede că beneficiază de conversiune toți debitorii urmăriți asupra terenurilor agricole și bunurilor rurale dacă ordonanța de adjudecare nu era definitivă la data de 18 Decembrie 1931, iar prin art. 29 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane se dispune că toate măsurile de execuție silită anterioare publicării acestei legi asupra bunurilor debitorilor intrând în prevederile legii sunt desființate de drept.

Considerând că ordonanța de adjudecare fiind actul care transferă proprietatea prin transcrierea acestuia în registrul de mutațiuni, urmează de aci că în tinuturile alipite transilvănene, aceasta corespunde cu încheierea prin care se dispune întabularea dreptului de proprietate astfel că numai după ce această încheiere a rămas definitivă, urmărirea se poate considera terminată.

Având în vedere că în speță este constatat că la data de 18 Decembrie 1931 nu a existat o hotărâre definitivă de întabularea dreptului de proprietate.

Considerând că dacă adjudecarea este trimisă în posesiune după ce licitația a rămas definitivă, totuși această împrejurare nu poate conduce în a se considera că urmărirea este terminată deoarece ceea ce este esențial în a se determina caracterul de definitiv al urmăririi; este numai existența unei încheieri definitive de întabulare a dreptului de proprietate și care după cum s'a arătat mai sus corespunde cu ordonanța de adjudecare din vechiul regat.

Că dar, Tribunalul a făcut o bună aplicație a rt. 29 din citata lege când a respins apelul urmăritoarei în contra încheierei primei instanțe prin care s'a desființat toate actele de urmărire, astfel că motivele găsindu-se nefondate, recursul urmează a se respinge ca atare.

#### Curtea de Apel Cluj, Secția II.

Dos. No. C. II. 592-936.

Deciziunea civilă No. 1134-936

#### *Asanare. Proprietar aparent, condiții.*

În contra sentinței tribunalului reclamanta Banca de Agricultură și Casa de Economie Beclean, a făcut recurs în casare pentru violarea art. 1 și 69 al. 1 din legea lichidării, art. 270 Pr. civ., art. 515, 533 Cod. rom. săvârșit prin faptul, că instanțele de fond au constatat în mod eronat natura civilă a datoriilor și dreptul lor la beneficiul legii conversiunii cu toate că ambii debitori sunt comercianți și numai proprietari de bunuri urbane.

Având în vedere că instanțele de fond au constatat în fapt că creanțele au fost împrumutate pentru acoperirea cheltuielilor ivite cu editarea unei cărți religioase scrisă de tatăl pârâtului R.

Având în vedere că potrivit art. 69 p. b. sunt exceptate de la beneficiul legii conversiunii datoriile comercianților și industriașilor dacă aceste datorii nu sunt de natură civilă.

Considerând, că potrivit art. 515 din codul de comerț actul de editură este un act de comerț, dar numai întrucât editorul se ocupă cu asemenea lucrări în mod profesional.

Considerând că pârâtul R. S. L. a editat o singură carte scrisă de tatăl său, acest act nu poate fi considerat ca act de comerț, căci pârâtul nu s'a ocupat cu editarea cărților în mod profesional. Că editarea unei cărți nici nu aparține comerțului său, întrucât el se ocupă cu fabricarea otetului și comerțul beuturilor spirtoase.

Astfel fiind tribunalul a făcut o bună aplicație a art. 69 p. b. legea lichidării și art 515 din C. com. constatând că datoriile pârâtului R. S. L. girate de H. I. sunt de natură civilă.

Având în vedere că instanțele de fond au constatat în fapt, că H. I. este proprietarul aparant al imobilelor agricole din comuna Cociu înscrise în c. f. a comunei Cociu 95, 573, 707, 936; și sprijinul acestei constatări se întemeiază pe certificatul comunal din care rezultă că imobilele sunt folosite de 9 ani de H. I. și pe declarația reclamantei făcută în sedința din 12 Noembrie 1935.

Că deci instanțele de fond indicând motivele care au format convingerea lor, s'au conformat în totul prevederilor art. 270 Pr. civ. și în consecință rămâne stabilit în fapt că H. I. este proprietar al unor imobile susceptibile la impozitul agricol.

Astfel fiind tribunalul a făcut o bună aplicație art. 1 din legea lichidării stabilind, că acest pârât intră în prevederile acestui text de lege.

Pentru aceste considerente Curtea a respins recursul ca nefondat, acordând părâților potrivit art. 508 Pr. c. și cheltueli de recurs.

NOTĂ. O condițiune esențială cerută de Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934, pe care un datornic trebuie să o îndeplinească pentru a beneficia de favoarea acestei legi, este d a fi proprietar de imobile rurale sau urbane, fiindcă, în intențiunea legiuitorului, acele imobile constituie garanția plăței ratelor.

Aceasta fiind cerința legii, debitorul trebuie să facă proba dreptului său de proprietate asupra unor imobile și în acest scop el va invoca un titlu de dobândirea dreptului de proprietate pretins. În Ardeal, în mod obicuit, debitorul va produce extras după cartea funduară învederând existența dreptului de proprietate intabulat pe numele său.

Legea citată, prin art. 1 lit. A și art. 30 p. a., prevăzând condiția, că debitorul să fie proprietar de imobil, prescrie că este suficient, ca debitorul să facă proba unui drept aparent de proprietate, pentru a fi admis la beneficiul conversiunii.

În deciziunea Curții de Apel, asupra căruia ne-am propus să spunem câteva cuvinte, vedem că o persoană a fost admisă la beneficiul legii conversiunii ca proprietarul aparent al unor imobile agricole, fiindcă, zice Curtea, numitul datornic a dovedit cu un certificat comunal că folosește de 9 ani oarecare imobile, ce sunt înscrise în anumite cărți funduare, desigur, pe numele altuia, căci altfel n'ar mai putea fi vorba de proprietar aparent. Curtea pare să afirme că chestiunea proprietății aparente este o pură chestiune de fapt și deci de suverană apreciere a instanței de fond.

Ce se înțelege prin proprietate aparentă și cine poate fi reputat ca proprietar aparent?

Acel care posedă, ca proprietar, un imobil fără însă a fi legalmente proprietar se consideră proprietar aparent, așa că cel care pretinde a fi proprietar, în atare condiție, trebuie să justifice calitatea de proprietar aparent, și aceasta se face prin înfățișarea unui titlu ce apare investit cu forma legală și apt de a dobândi proprietatea, deși transmitătorul nu era veritabilul proprietar și făgând aceasta dovadă implicit justifică legitimitatea unei posesiuni, care trebuie să fie liniștită notorie și sub nume de proprietar.

Prin urmare, în cazul când posesorul imobilului nu este în situație de a produce un titlu de dobândirea proprietății sau prezintă un titlu legalmente inexistent, fiind atins de o nulitate radicală de ex. o vânzare între căsătorii prin act privat, în asemenea ipoteze posesorul nu se poate pretinde proprietar aparent, fiindcă el nu are posibilitatea să învedereze o posesiune sub nume de proprietar, căci îi lipsește un titlu formal — fie chiar izbit de o nulitate relativă, dar necunoscută lui, din care să nască ideea unei posesiuni sub nume de proprietar.

De aci concluzia, că simpla detențiune a unui imobil nu conferă deținătorului calitatea de proprietar aparent, căci această calitate o are numai cel care posedă imobilul crezându-se proprietar în virtutea unui titlu vitios, dar care viciu lui îi este necunoscut.

Așa dar chestiunea de a se ști, dacă posesorul unui imobil poate fi sau nu considerat proprietar aparent nu este numai o simplă chestiune de fapt, ci este și una de drept care trebuie să preocupe pe judecător în motivarea hotărârei sale.

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.**  
Decizia No. 242—935. Președ. Dlui S. Tipei cons.

*Cetățenie română. Cererea odată respinsă nu rămâne altă cale decât cea prevăzută de art. 67 alin. 1 din legea din 1924. Hotărârile definitive au efect erga omnes.*

Din moment ce o cerere de constatarea cetățeniei române a unei persoane a fost respinsă printr'o hotărîre rămasă definitivă, indiferent de împrejurarea că partea a fost sau nu prezentă în momentul alcătuirii listelor, acea persoană nu mai are altă cale deschisă pentru a dobândi cetățenia română, afară de aceea prevăzută de art. 67 alin. I, art. 7 și urm. din legea din 1924.

Autoritatea de lucru judecat rezultând din hotărârile date în materie de constatarea și pierderea cetățeniei române, spre deosebire de a hotărîrilor date în materie de drept comun, având caracter erga omnes, produce efect juridic din punct de vedere al obiectului — constatarea cetățeniei române a unei persoane — indiferent de părțile cari au figurat ca adversare celui ce a cerut să i se recunoască o atare calitate.

Aceasta rezultă și din art. 23 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității și art. 24 din regulament cari prevăd că orice persoană, care poate dovedi cu acte că solicitantul nu întrunește condițiunile cerute de lege, se poate opune la admiterea unei cereri de constatarea naționalității, ceea ce însemnează că pentru a exista autoritate de lucru judecat în această materie nu este necesar să existe identitate de persoană decât în persoana celui ce a cerut recunoașterea calității de cetățean român, nu și a persoanelor cari se opun la o astfel de cerere, aceasta din urmă fiind presupusă că lucrează în interesul societății; așa fiind bine tribunalul a constatat în speță existența lucrului judecat.

Împrejurarea că hotărârea s'ar fi dat în ~~linea~~ recurentului și fără examinarea faptelor pe cari si-ar fi putut baza cererea sa, nu are nicio influență asupra existenței lucrului judecat.

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.**  
Decizia No. 267—85. Președ. T. Magheru cons.

*Cărți funduare. Operațiuni în cartea funduară pe baza unor acte sub semnătură privată. Nu pot avea loc dacă aceste acte nu sunt redactate de un avocat, sau notar public.*

Potrivit art. 70 alin. IV din legea avocaților dela 28 Decembrie 1931, așa cum a fost modificat ulterior prin legea dela 6 Aprilie 1932, în Ardeal și Banat actele sub semnătură privată, privind înscrierile în cartea funduară trebuie redactate de avocat, sau de notar public.

Dacă prin aceste texte de lege se prevede fără nicio specificare numai termenul: „înscrie-

cat, sau de notarul public, ci în sensul că legiuitorul a înțeles să întrebuinteze un termen generic, care se cuprindă toate operațiunile de carte funduară atât întabulările, cât și prenotările și notările așa cum de altfel se prevede și prin art. 59 din regulamentul cărților funduare.

Așa fiind și întru cât în încheerea atacată cu recurs există constatarea în fapt, rămasă definitivă, că actul de cesiune pe care intimatul și-a bazat cererea de întabulare nu este redactat de avocat nici de notar public, este evident că în această situațiune față de dispozițiunile legale de mai sus, un asemenea act nu putea servi pentru niciuna din operațiunile de carte funduară și deci nici tribunalul nu putea admite prenotarea dreptului pretins de intimat decât numai prin violare și gresi<sup>18</sup> aplicare a art. 70 din legea avocaților în vigoare.

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.**  
Decizia No. 342—935. Președ. V. Sandor cons.

*Cărți funduare. Decisuri de seriere date de instanțele de cărți funduare. Recurs. Termen de introducere. Aplicațiune.*

Art. 199 din legea execuțională prevede că în contra decisului de seriere, dat de instanța cărților funduare, se admite recurs în termen de 8 zile dela împlinirea celor 15 zile socotite după desbaterile seriale.

Prin urmare acest text de lege prevede categoric că termenul de 8 zile se socotește dela împlinirea celor 15 zile, iar acestea calculate din ziua desbaterii seriale, iar nu din ziua afișării sau comunicării hotărârii ce se atacă.

Art. 196 din zisa lege prevede că instanța cărților funduare este obligată să stabilească ordinea de achitare, astfel că în cel mult 15 zile dela ziua desbaterii seriale să poată fi expusă ca părțile interesate să ia cunostință.

Prin această expunere nu se înțelege înmânarea sau afișarea hotărârii, ci punerea ei la dispoziție ca partea să aibă posibilitatea să ia cunostință de cele hotărâte ori în spută fiind constat că hotărârea s'a redactat la 3 Ianuarie 1934, recurentul a avut timp suficient și pentru a lua cunostință de ea și pentru a face recursul în termen.

Intrucât însă el a fost introdus la 16 Ianuarie 1934, deci neste termenul de 8 zile socotite după împlinirea celor 15 zile dela desbaterile seriale, care a avut loc la 18 Decembrie 1933, el este tardiv și deci bine tribunalul l'a respins ca atare.

Prin urmare nefiind vorba de violarea art. 100 din legea execuțională motivul este nefundat și deci recursul urmează a fi respins.

**Curtea de Apel S. I., București**  
Decizia No. 231—1932. Președ. Dlul Al. Stârcea prim-președ.

*Adiționale pentru drumuri. Caracterul impozitului pentru drumuri, el fiind distinct de acela al impozitelor elementare.*

Considerând că legea contribuțiilor di-

recte fiind o lege specială ea este de strictă interpretare.

Considerând că din întreaga economie a ei cum și din cuprinsul legii drumurilor modificată în anul 1929, rezultă în mod neîndoios că acest impozit prevăzut de legea drumurilor are un caracter cu totul distinct de impozitele elementare, că el alimentează fonduri deosebite și cu destinații cu totul deosebite și că nu se administrează de Stat, ci de Casa Autonomă a Drumurilor potrivit art. 57 din lege.

Că în atare situațiune el nu poate fi socotit ca un accesoriu al impozitelor elementare, cu atât mai mult cuvânt, cu cât în sistemul acestei legiuiri se pot concepe adiționale pentru drumuri acolo unde nu se datoresc impozite elementare.

Că dacă aceste adiționale se fixează odată cu elementarele și de către aceleași comisuni, aceasta s'a făcut pentru a se facilita constatarea și așezarea lor. Statul sub acest raport înțelegând să facă un serviciu județelor și C.A. a drumurilor, scutindu-le de anumite cheltuieli inutile și evitând în felul acesta și posibilitatea unor hotărâri contradictorii.

Că prin urmare acesta fiind caracterul adiționalelor drumuri, de impozite cu totul distincte de celelalte impozite elementare ele urmează a fi socotite ca cheltuieli care potrivit art. 31 al. 10 din legea contribuțiilor directe trebuiesc să se scadă din venitul impozabil al contribuabilului iar comisia de apel neprocédând astfel a violat dispoz. art. 31, al. 10 din legea contrib. directe și a dat astfel o hotărâre casabilă.

**Inalta curte de casație și justiție secțiunea I-a**  
Decizia No. 918—1935. Președinția D-lui S. Tipei Consilier

*Reforma agrară. Prețuire. Recurs. Dispozițiunile art. 49 din leg. agr. p. Transilvania sunt abrogate prin art. 32 din leg. C. Casatie, care a prevăzut tuturor părților dreptul direct de a face recurs.*

*Pentru fixarea pretului clădirilor și instalațiunilor, drept criteriu de evaluare este valoarea lor din momentul exproprierii după starea și posibilitățile de exploatare din acel moment.*

#### DELIBERÂND.

Asupra incidentului ridicat de intimata Asociație pentru cultura maghiară din Transilvania „EMKE”, susținând că recursul este inadmisibil, întrucât a fost înaintat Inaltei Curți direct de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, în loc de a fi făcut de Minister, prin procurorul general de lângă Inalta Curte cum prevede art. 49 din legea agrară pentru Transilvania din 1921.

Considerând că deși, prin art. 49 din legea pentru reforma agrară pentru Transilvania, legiuitorul a prevăzut la timpul său că Ministerul Agriculturii și Domeniilor poate ataca hotărârile Curților de Apel, date în materie de fixarea pretului imobilelor expropriate, numai prin Procurorul General de lângă Inalta Curte,



*totuși aceste dispozițiuni legale, cu privire la modul de exercitare a dreptului de recurs, nu mai sunt aplicabile, fiind abrogate ulterior prin art. 32 din legea organică a Inaltei Curți, prin care s'a prevăzut în general tuturor părților interesate dreptul de a uza direct de calea de atac al recursului în casare, abrogându-se prin art. 87 din aceeași lege toate legile și regulamentele contrarii.*

Că așa fiind și întrucât în spetă recursul a fost introdus sub imperiul acestor dispozițiuni legale, posterioare, prin care nu se mai face nici o distincțiune între părți cu privire la modul introducerii recursului, urmează că așa cum a fost introdus de Ministerul recurent, direct, fără intermediul procurorului General de lângă Inalta Curte, acest recurs este admisibil și în consecință incidentul de inadmisibilitatea lui, fiind neîntemeiat urmează a se respinge.

Pentru aceste motive Curtea respinge incidentul.

#### DELIBERÂND,

Asupra recursului făcut de Ministerul Agriculturii și Domeniilor contra deciziei Curții de Apel Cluj, Sec. III, No. 1075—1934 dată în cauză de fixare de pret pentru imobile expropriate dela Asociația pentru cultura maghiară din Transilvania „Emke“.

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că intimata a fost expropriată de proprietatea sa rurală, situată în Geoagiu și comunele învecinate pe baza legii agrare din 1921, exceptându-se însă o parte din terenuri și clădiri, pentru terenurile expropriate i s'a fixat și prețul prin hotărârile date de Comisiunea de ocol Geoagiu No. 4—1922 și de Comisiunea județeană Deva No. 50—1922, care au rămas definitive; în ce privește exproprierea, făcându-se recurs la Comitetul Agrar, acesta prin hotărârea No. 409—1930 reformează hotărârea Comisiunii județene și dispune exproprierea în întregime a proprietății intimitei, ce privește terenul arabil și pădurea, precum și clădirile, destinate școlii de Agricultură din Geoagiu; astfel dosarul venind din nou înaintea Comisiunii de Ocol pentru a proceda la fixarea prețului și pentru partea expropriată de Comitetul Agrar, Comisiunea de Ocol Geoagiu, prin hotărârea Nr. 5—1932, stabilește ca pret de expropriere pentru această parte suma de 500.000 lei; intimata făcând apel, Tribunalul Hunedoara s. I-a, prin sentința No. 38—1934, admite în parte apelul și fixează valoarea clădirilor la 2.566.900 lei, iar a terenurilor și pădurilor la 713273 lei, în total la 3.280.173 lei, obligând pe recurent să plătească intimitei și 10.000 lei cheltuieli de judecată; contra acestei sentințe făcând apel la Curtea de Apel Cluj, această Curte secția III-a prin decizia atacată cu recurs, respinge apelul intimitei și admite în parte apelul recurentului în sensul că-l apără de plata cheltuielilor de judecată, la care a fost obligat de Tribunal, menținând sentința atacată în celelalte părți.

Că pentru a da această soluțiune în ce privește fixarea prețului imobilelor expropriate Curtea de Apel adoptă motivele de fapt și de drept din sentința Tribunalului, care constată și motivează că a dispus la cererea părții interesate, să se facă o nouă expertiză, numind ca experți pentru terenurile agricole, livezi, păduri pe inginer M. iar pentru clădiri pe inginer S.; iar la cererea recurentului a dispus să se facă o contra expertiză, numind ca experți pentru terenuri pe inginer T., iar pentru clădiri pe arhitect B.; că în ce privește evaluarea clădirilor Tribunalul constată că numai arhitectul B. s'a conformat dispozițiunilor art. 53 din legea agrară, evaluând toate clădirile după valoarea lor în coroane la data construcției lor 1892 și făcând scăderile necesare — uzaj — ajunge la concluzia că toate aceste clădiri la 1914 valorau 135.000 coroane-aur, deci pentru a avea valoarea exactă în lei urmează să se țină seama de jocul valutar și cum diferența de valută dintre 1914—1920 a variat, luând un coeficient de 19% cu care înmulțindu-se suma de 135.000 coroane-aur, ne-ar da suma de 2.566.900 lei, care zice Tribunalul ar reprezenta valoarea reală a acestor clădiri; în ce privește terenul arbil, pământul și pădurea, Tribunalul motivează că una din expertize (t) este prea departe de realitate, iar cealaltă este prea exagerată, așa că pentru o mai justă evaluare a făcut uz de ambele expertize, găsind că media dintre ele constituie valoarea reală a terenurilor.

Având în vedere că prin motivul I de casare recurentul pretinde că Curtea de Apel numai prin nemotivare, omisiune esențială și rea aplicare a art. 401 proc. civ. ard. a putut adopta motivele din sentința Tribunalului fără a se pronunța asupra apărării sale că la fixarea prețului pentru terenurile arabile și pentru pădure nu s'au luat în considerare prețurile și categoriile fixate la restul moșiei prin hotărârea Comisiunii județene Nr. 50/922, rămasă definitivă și constituind autoritatea de lucru judecat, precum și asupra probei cu supraexpertiza, care cuprinde prețurile de vânzare în județul Hunedoara în anii 1908—1913.

Considerând că prețurile și categoriile fixate prin hotărârea Nr. 50/1933, rămasă definitivă, nu constituie lucru judecat în spetă, deoarece se referă la alte imobile, expropriate, iar nu scutite de expropriere, prin aceia hotărâre, cum sunt acestea, cum au fost expropriate abea ulterior de Comitetul Agrar și pentru care prețul de expropriere s'a fixat pentru prima dată abia prin hotărârea Comisiunii de Ocol Nr. 5—932 așa că în asemenea condițiuni Curtea de Apel, soluționând pricina, putea să treacă peste o asemenea apărare, fără a comite o omisiune, care ar fi esențială.

Considerând că, în ce privește supraexpertiza Teodoru, din moment ce este necontestat că la fixarea prețului pentru aceste terenuri, expropriate de Comitetul Agrar, Tribunalul a avut în vedere toate expertizele făcute în cauză și că Curtea de Apel a aprobat această fixare de prețuri, așa cum a fost făcută, adoptând

în totul motivele Tribunalului, este neîndoios că, procedând astfel, Curtea de Apel a înlăturat implicit orice discuție asupra expertizei, deci nu a comis nici o omisiune și nici violare de lege și în consecință motivul I de casare este în întregime neîntemeiat.

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul pretinde că Curtea de Apel numai prin rea plicare a art. 53 din legea agrară și prin exces de putere a putut acorda intimitei ca despăgubire, pentru clădirile expropriate, valoarea lor din 1914 în sumă de 135.000 coroane-aur înmulțită cu un coeficient de 19% deoarece nici un text de lege nu prevede o asemenea despăgubire.

Considerând, că, potrivit art. 53 din legea pentru reforma agrară pentru Transilvania, prețul clădirilor și instalațiilor industriale se va stabili după prețul de cost, avându-se în vedere vechimea, și starea de întreținere și ținându-se seama de putința și modul de utilizare.

Considerând că din aceste dispozițiuni rezultă că legiuitorul, edictând pentru fixarea prețului clădirilor și instalațiilor industriale, drept criteriu de evaluare prețul de cost, a înțeles ca prețuirea acestor construcțiuni să se facă după valoarea lor din momentul exproprierii, după starea și posibilitățile de exploatare în acel moment.

**Inalta Curtea de Casație și Justiție Secția I-a**  
Decizia Nr. 185-1937 Președ. Al. Luca președinte

*Cereri de conversiune după legea din 1934. Nu constituie acțiuni introductive de instanță. Nu sunt susceptibile de a fi judecate. Constituie numai declarații din partea debitorului că voește a beneficia de asanare. Nu au caracterul acțiunilor provocatorii.*

Intimata a făcut cerere de conversiune potrivit legii din 1934. La această cerere s'a fixat, după stăruința creditorului, termen de judecată, iar judecătoria a hotărât, că, în principiu, intimata intră în conversiune. În contra acestei cărți de judecată, s'a făcut apel de ambele părți, iar tribunalul a admis apelul intimitei, a constatat că, nu există acțiune provocatorie în cauză și a închis dosarul; în ce privește apelul creditorului l'a respins ca nefondat deoarece potrivit legii din 1934 cererile de asanare după această lege nu sunt susceptibile de a fi judecate, ele servind numai pentru cunoașterea voinței debitorului, exprimată într'un anumit termen și aceste declarațiuni nu pot fi considerate ca acțiuni provocatorii.

Este exact că din dispozițiunile art. 69 alin. final al legii lichidării din 1934 rezultă că facerea unei acțiuni provocatorii este facultativă, iar nu obligatorie pentru creditor, el putând, conform alin. penultim al aceluiași text de lege, contesta calitatea de asanabil a debitorului în orice stadiu al pricinii înaintea ins-

Insă, nu e mai puțin adevărat că declarațiile pe cari, conform art. 8 al legii, debitorii intrând în prevederile ei sunt ținuți a face, dacă vor să beneficieze de dispozițiunile ei, nu constituie acțiuni introductive de instanță supuse judecării, aceste declarațiuni servind numai spre a cunoaște voința debitorului de a beneficia de dispozițiunile legii și situația lui patrimonială.

Astfel fiind și întru cât asemenea declarațiuni nu pot fi considerate ca acțiuni provocatorii, rezultă că instanța de fond a făcut o justă aplicațiune a principiilor de drept și n'a comis nicio violare de lege când a considerat că declarațiunea în discuțiune nu constituie o acțiune susceptibilă de a forma obiectul unui litigiu supus judecării.

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a**  
Decizia Nr. 191-937. Președ. Dlul Al. Luca, președ.

*Legea conversiunii. Cetățeni unguri. Egalitate de tratament cu cetățenii români. Art. 30 din legea interpretativă din 8 Aprilie 1936. Convențiunea internațională dintre România și Ungaria dela 1932. Beneficiere de legea din 1934.*

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care rezultă că intimata Hermina Schein a făcut acțiune provocatorie, conform art. 69 alin. ultim din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, cerând Tribunalului Prahova s. IV-a să constate că debitorii săi recurenții A. K. și S. K. nu pot beneficia de legea lichidării datoriilor, întru cât la data promulgării acestei legi au fost cetățeni unguri și ca atare urmează să fie exceptați dela beneficiile legii citate;

Ambele instance de fond constatând cetățenia ungară a recurenților, la data promulgării legii lichidării datoriilor, au admis acțiunea provocatorie.

Având în vedere că prin motivul de casare, depus de recurenți intitulat motiv special de casare, se invoacă dispozițiunile legii interpretative din 8 Aprilie 1936 și convențiunea intervenită între România și Ungaria, ratificată prin legea publicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 1932, în virtutea căror dispozițiuni chiar dacă ar fi considerați că au fost cetățeni unguri la data promulgării legii lichidării datoriilor, încă recurenții urmează să beneficieze de dispozițiunile acestei legi în virtutea egalității de tratament cu cetățenii români ce s'ar fi recunoscut supușilor unguni prin convenția citată și care urmează potrivit legii interpretative citate să-și găsească aplicațiunea;

Considerând că, potrivit legii interpretative a art. 1 și 30 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 8 Aprilie 1936, sunt considerați că îndeplinesc condițiunea cetățeniei române cerută de legea asanării, supuși streini domiciliind în România cărora la data promulgării legii li se acordase legalitate

privește persoana și bunurile lor, prin convențiuni internaționale :

Considerând că, potrivit convențiunii intervenite între Statul Român și Ungaria, ratificată prin legea publicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 1932, prin art. 1 se dispune că supușii fiecăreia din înaltele părți contractante se vor bucura pe teritoriul celeilalte, în ce privește persoana lor și bunurile lor, de aceleași drepturi, privilegii și favoruri ca și naționali, într'atât cât legile nu dispun altfel și în cazul când ar exista dispozițiuni speciale privitoare la streini, supușii înaltelor părți contractante se vor bucura de tratamentul acordat națiunii celei mai favorizate, iar prin art. 7 se prevede că supușii fiecăreia din înaltele părți contractante se vor bucura, în ceea ce privește protecțiunea legală și judiciară a persoanelor și a bunurilor, de același tratament ca și naționali;

Considerând că legea din 8 Aprilie 1936, deși nu a avut ființă la data când a fost pronunțată deciziunea Curtii de apel atacată, fiind, însă, o lege interpretativă cu caracter de ordine publică, are un efect retroactiv și deci se aplică și proceselor în curs în care nu s'a dat încă o hotărâre definitivă și irevocabilă :

Considerând că, în baza convențiunii citate și a legii interpretative din 1936, recurenții chiar dacă au fost la data promulgării legii lichidării datoriilor cetățenii unguri, totuși ca cetățeni ai unui Stat cu care țara noastră are o convențiune de egalitate de tratament, fiind considerat că îndeplinesc condiția de cetățeni români, urmează din acest punct de vedere să beneficieze ca și cetățenii români de avantajii legii de lichidare a datoriilor din 1934 și, prin urmare, din acest punct de vedere, deciziunea Curtii de apel devine casabilă:

Că deci, motivul de casare invocat de recurent fiind întemeiat și întru cât la motivele celelalte de casare s'a renunțat, recursul urmează a fi admis.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul, etc.

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a**  
Decizia Nr. 639/1931, Președenția D-lui C. Crăciunescu,  
Consilier.

*Contencios. Prin cuvântul „ori cine“ din art. 1 din Leq. Cont. Adm. se cuprinde și funcționarii nestabili cari vor fi vătămăți în dreptul lor. Inșă art. 4 și 8 din zisa lege care se ocupă de cazuri speciale de mutări, înlocuiri, în acest text vizează numai pe funcționarii inamovibili.*

*Deliberând.*

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, Ilie Sabău, notar comunal din Ilia Jud. Hnedoara, fiind numit la 26 Mai 1930 pretor ajutor la plasa Ilia, a funcționat în această calitate până la 4 Februarie 1931 când a fost din nou confirmat în funcțiunea de notar la Brad cu data de 1 Ianuarie 1931.

Arătând Curtii de Apel Cluj că această degradare dela funcția de pretor-ajutor la aceea de notar comunal este ilegală a cerut

Curtei să o anuleze, obligând Ministerul de Interne să-l reintegreze în funcția de pretor-ajutor cu toate drepturile și să-i plătească 100.000 lei daune morale.

Curtea de Apel, prin decizia Nr. C. II. 200 5/1931 — atacată cu prezentul recurs — respinge acțiunea pe motivul că postul de ajutor pretor nu este înființat pe temeiul vreunei legi speciale și prin bugetul anului 1931 au fost desființate; că reclamantul nici nu împlineste condiția Art. 37 din statutul funcționarilor publici de a fi avut examenul de pretor, nici de a fi fost stagiar timp de un an ca pretor, nici de a fi primit avizul comisei de numiri și înaintare —, numirea reclamantului fiind deci nelegală, el nu are acțiune în contencios.

Având în vedere motivele de casare.

Având în vedere că legea contenciosului prin art. 1 deschide calea contenciosului administrativ oricui s'ar pretinde vătămăț în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legii.

*Considerând că legiuitorul, întrebuintând termenul generic de „oricine“, rezultă de aci că a înțeles a cuprinde în denumirea generală și pe funcționarii nestabili când s'ar găsi și ei vătămăți în vreun drept al lor printr'un act administrativ de autoritate.*

*Considerând că, deși legea în art. 1, pune în acest principiu general, când însă art. 4 și 8 se ocupă de anumite cazuri speciale, mutări, înlocuiri, punere în retragere, vizează numai pe funcționarii inamovibili și stabili legal numiți, fără a face vreo mențiune și de funcționarii nestabili.*

*Că, legea nevizându-i, reesă de aci că a înțeles să-i excludă dela beneficiu, în aceste cazuri speciale și cu juste motive, ca unii ce nu au prin numirea lor nici un drept asupra funcțiunii, cum chiar indică numirea lor și prin urmare nici posibilitatea de a-i vătămă în caz de înlocuire prin actul autorității, care poate oricând să-i mute, să-i înlocuiască, întrucât nici o lege și nici chiar a statutului funcționarilor publici nu prevede vreo formalitate de observat în aceste cazuri față de ei.*

Că, ținând seama de acest principiu o singură chestiune este a se examina în recursul dedus astăzi în judecată și anume că recurentul era sau nu funcționar care se bucură de stabilitate și ca atare să aibă dreptul de a intenta acțiune în contencios.

Considerând că, din deciziunea supusă recursului, se constată că reclamantul recurent a fost numit în funcțiunea de pretor ajutor la 26 Mai 1930, a funcționat până la 1 Ianuarie 1931, deci mai puțin de un an. — și că prin nici o deciziune a autorității respective, luată cu avizul Comisiunii de numiri și înaintări n'a fost declarat stabil, în funcțiune.

Că, în asemenea condițiune de fapt, dânsul avea calitatea numai de funcționar stagiar întrucât până la data îndepărtării sale din funcțiune nu fusese declarat definitiv și deci nepuțând fi stabil, în conformitate cu dispozițiunile art. 37 din statutul funcționarilor publici, care supune confirmarea definitivă în orice funcți-

une pune stricte condițiuni: examen, stagiul și aviz favorabil din partea Comisiunii de propuneri și înaintări ad-hoc.

Că, în atare situațiune recurentul fiind un funcționar nestabil, stagiuar, — iar pentru considerațiunile sus arătate neavând nici un drept vătămât prin punerea lui în disponibilitatea potrivit art. 4 și 8 citate mai sus, nu are acțiune în contencios.

Că tot astfel judecând și Curtea de Apel, nu a comis nici un exces de putere sau violare de lege, când a respins acțiunea reclmantului.

Că, deciziunea Curtii de Apel menținându-se pe considerațiunea că reclamantul recurent n'are acțiune în contencios, întrucât n'a îndeplinit condițiunile prev. de art. 37 statutul funcționarilor publici, este inutil a se mai cerceta inegalitatea desființării funcțiunei de pretor ajutor — susținută de recurent la punctul 3 din recurs, — precum și susținerea sa, formulată la pct. 4, — că are stabilitate conf. art. 64 statut., — fiind constant în speță că el a fost numit pretor ajutor de abia la 26 Maiu 1930 și că n'a funcționat în această slujbă nici măcar un an.

Că, pentru considerentul că recurentul n'are drept să pornească acțiune în contencios este inutil de asemenea a se cerceta susținerea formulată la pct. 5 că funcțiunea de pretor ajutor nu este echivalentă cu funcțiunea de secretar de plasă.

Că dar, motivele de casare fiind neîntemeiate, recursul urmează a se respinge ca atare.

**Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a**  
**Decizia Nr. 326/1933 Președintele D-lui C. Crăciunescu, Cons.**

*Funcționar. Pensionare. Conform legii din 8 Aprilie 1931 s'a extins vigoarea legii din 1930 și pe anul 1931 decretându-se, că legea de pensionare din 1930 se va aplica în tot cursul anului 1931 pentru toate categoriile de funcționare.*

#### *Deliberând.*

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs rezultă că, reclamantul Inginer șef D. S., acționând Ministerul Lucrărilor Publice în fața Curtii de Apel Cluj, Curtea prin deciziunea Nr. 3496/8/1929 a ordonat reîntegrarea reclamantului în drepturile avute la 1 Ianuarie 1930, Ministerul satisfăcând deciziunei definitive reîntegrează pe reclamant în drepturile de inginer șef cl. II pe data de 1 Ianuarie 1930, iar concomitent cu aceasta pe data de 31 Decembrie 1930 îl trece la pensiuine în calitate de inginer șef. cl. II.

Că prin acțiunea din prezentul recurs, reclamantul atacă atât Decretul de reîntegrare cât și cel de pensionare.

Curtea de Apel, prin decizia Nr. C. III 1063/1931 respinge acțiunea pe temeiul că cererea reclamantului de a fi reîntegrat inginer șef cl. II, este nefondată deoarece prin deciziunea anterioară pe care Ministerul a executat-o s'a ordonat reîntegrarea reclamantului ca inginer șef Cl. II iar în ce privește pensionarea

reclamantului, Curtea constată că aceasta are temei legal în legea pensionarilor, publicată în Mon. Of. din 26 Aprilie 1930, care are putere retroactivă și rectifică implicit și pensionarea reclamantului făcută cu o lună înaintea apariției acestei legi.

Contra afirmării reclamantului că la data de 1 Ianuarie 1930 el avea gradul de inginer șef cl. I, Curtea obiectează că reclamantul trebuia să ceară mai întâiu rectificarea Decretului Regal și numai în caz de refuz să recurgă la calea contenciosului.

Având în vedere motivele de casare.

*Având în vedere, că conform legii privitoare la pensionarea funcționarilor publici publicată în Mon. Of. din 26 Aprilie 1930, toți funcționarii publici chiar dacă fac parte din corpuri speciale vor putea fi puși în retragere din oficiu în tot cursul anului 1930 pentru a-și regula drepturile la pensie, dacă au împlinit 30 ani de serviciu, sau au împlinit vârsta de 57 ani: că, pensionarea acestor funcționari are loc chiar dacă prin legi speciale s'ar cere pentru pensionare orice alte condițiuni, sau altă vechime ori altă vârstă diferită de cea prevăzută mai sus.*

*Considerând că, prin legea publicată la 8 Aprilie 1931 s'a extins vigoarea legii din 1930 și pe anul 1931, decretându-se că legea de pensionare din 1930 se va aplica în tot cursul anului 1931 pentru toate categoriile de funcționari.*

Că astfel fiind și întrucât în speță este constatată că pensionarea reclamantului s'a făcut în intervalul dela 1 Ianuarie până la 8 Aprilie 1931 — decretul Regal prin care reclamantul a fost scos la pensie s'a publicat în Mon. Of. din 30 Martie 1931, — pensionarea aceasta este valabilă în principiu, în virtutea legii de extindere din 8 Aprilie 1931 care a asigurat continuitatea de drept în materie de pensionare și a investit cu putere legală toate pensionările făcute în tot cursul anului 1931, deci și cele anterioare promulgării legii.

Că față de aceste principii și întrucât în speță este necontestat că reclamantul se află în condițiunile legii de pensionare din 1930 având împlinită vârsta de 57 ani și că nu face parte din categoria acelor exceptionați în alin. III, al legii, în atare situațiune, cu drept cuvânt și fără a comite vreun exces de putere sau violare de lege, a decis Curtea de Apel că bine a fost pus în retragere.

Considerând, mai departe că față de faptul că reclamantul a fost din nou scos la pensie, cu drept cuvânt a decis Curtea, că numai prezintă nici un interes chestiunea dacă reîntegrarea lui s'a făcut în funcțiune desființată.

Că, nu se poate imputa Curtii că ar fi comis vre-o omisiune esențială, întrucât dânsa arată toate temeiurile de drept pe care își întemeiază soluțiunea dată.

Că dar, motivele de casare fiind în întregime neîntemeiate, recursul cată a se respinge ca atare, fără a se mai lua în considerațiune chestia de neconstituționalitatea, pe care recurentul nu o mai susține în instanță.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a  
Decizia Nr. 271 | 1935 Proșed. D.-Iai C. Crăciunescu, Consilier

*Cotencios. Funcționarul mutat dela un serviciu la altul și care nu s'a prezentat la post comite o abatere de competența consiliului de disciplină, și nu poate fi considerat de drept ca demisionat, or a fi revocat.*

Având în vedere că instanța de fond interprează — prin decizia supusă recursului — art. 90 din regul. în sensul că el trimite numai la dispozițiunea privitoare la termenul de prezentare în serviciu, iar nu și la sancțiunea revocării numirei, sancțiunea aplicabilă numai celor noui numiți în funcțiune, iar în subsidiar — zice Curtea de fond — chiar dacă s'ar admite că trimiterea se referă și la sancțiune, ea nu este operată, fiind un adaus la lege și ca atare inaplicabilă.

Considerând că atunci când un text de lege sau regulament trimite — pentru reglementarea unei situațiuni juridice — la dispozițiunile altui text fără vre-o specificare, rezervă sau restricțiuni, trimiterea se consideră, în mod necesar, ca fiind făcută la întreg cuprinsul textului referitor, la chestiunea sau situația reglementată.

Că, întrucât, în speță, art. 90 din regulamentul citat face trimitere la art. 10 din acelaș regulament pentru tot ce privește intrarea în noul serviciu a funcționarului mutat, trimiterea se raportă fără îndoială atât la termenul de intrare în serviciu, cât și la sancțiunea nerespectării acestui termen, care e o consecință necesară a primei dispozițiuni.

Că așa fiind urmează a se decide că prin art. 90 regulamentul a voit să sancționeze în adevăr neprezentarea funcționarului mutat cu revocarea sau îndepărtarea lui din funcțiune, considerându-l astfel — exact în situațiunea funcționarului nou numit, care nu se prezintă la post în termenul defipt prin art. 10;

Considerând însă că această asimilare de situațiuni și sancțiuni este contrarie nu numai rațiunii și principiilor legii Statutului Funcționarilor Publici, dar și textelor precise din această lege;

Că în adevăr în timp ce persoana nou numită într'o funcțiune publică nu are dobândită — după lege — pozițiunea sau statul ei de funcționar public de cât din momentul intrării în funcțiune, autoritatea putând retrage sau revoca oricând, până în acel moment, actul său unilateral de numire, funcționarul public stabil însă, care a fost mutat într'un alt serviciu își are în momentul mutării o situațiune juridică bine determinată și o pozițiune de funcționar stabil garantată de lege încât neprezentarea sa la noul serviciu, în termenul, de care autoritatea administrativă i l'ar fixa prin ordinul individual sau prin regulament nu poate produce efectele neprezentării unui nou numit și nici atrage — de drept — sancțiunea revocării sale din funcțiune fără a eluda textele de lege care garantează stabilitatea funcționarilor.

*Considerând, în adevăr, că potrivit art. 71 din legea statutului funcționarilor publici funcționarii definitiv — calitate care nu s'a contestat intimatului în speță — se vor bucura de stabilitate neputând fi pedepsiți și înlocuiți de cât în condițiunile prevăzute — în ce privește pe funcționarii administrativi — în partea a doua a Statutului, art. 51 și următorii; că potrivit acestor texte, neprezentarea la noul post a unui funcționar mutat în termenul defipt de administrațiune are a se considera ca o abatere dela datorie sau ca un act de indisciplină, fapte care nu pot fi sancționate cu îndepărtarea din funcțiune prin simpla voită a administrațiunii, ci trebuiesc deferite — pentru aplicarea unei atari pedepse — Comisiunii disciplinare, pe temeiul articolelor mai sus citate.*

Considerând că Ministerul recurent susține că măsura sa a fost justificată de faptul, că intimatul, deși nu i s'a aprobat concediul solicitat cu ocaziunea mutării sale, totuși nu s'a prezentat la noul post în termenul ce i s'a fixat pretextând că mutarea sa era ilegală și că pornise acțiune contra ei, pretext cu totul inadmisibil.

Considerând că este adevărat că funcționarul transferat este obligat a se confirma actului de transferare și a se prezenta la noul post, independent de legalitatea sau ilegalitatea transferării, chestiune care urmează a se tranșa numai de justiție, funcționarul neputându-se transforma în atare caz în judecătorul și apreciatorul propriei sale cauze;

Considerând însă, că ori care ar fi fost motivele, reale sau presupuse, ale neprezentării intimatului la noul post, nu este mai puțin adevărat, că Ministerul — în nici un caz nu era îndreptătit să-i aplice sancțiunea revocării — sub forma aparentă a considerării ca demisionat — fără judecata Comisiunii disciplinare, cu atât mai mult cu cât — după cum constată instanța de fond — intimatul ceruse, în preajma mutării, un concediu de boală, pe care însă administrația îl refuzase; ori acest diferend între administrație și funcționar pe tema legitimității concediului solicitat și care se rezumă în a ști dacă funcționarul are sau nu are vreo vină cu această ocaziune nu poate fi tranșat de niciuna din părțile interesate, ci numai de Comisia Disciplinară, potrivit textelor de lege mai sus citate;

Că, argumentarea Curței, asupra fondului acțiunii, e perfect juridică, și consecință logică era ca Prefectul, în calitatea lui ca organ al puterii centrale, cum și Ministerul de Interne, să fie obligați a reîntegra pe reclamant, ca funcționar de stat, în postul său de notar;

Că nefăcând acest lucru, decizia trebuie cașată, din acest punct de vedere, admitându-se acțiunea față de Minister.

Considerând că acest motiv merge împreună cu motivul I, pentru că e exact că Ministerul a figurat în cauză, și obiecțiunea lui, că nu a participat la actul atacat, este inexactă, întrucât a fost reprezentat prin prefect, care a lucrat ca reprezentant al puterii executive centrale.

Inal a Curte de Casa ie și Justație Secțiunea II.  
Dec. No. 1260 - 34. Președ. Dlul C. Crăciunescu cons.

*Statutul funct publ. Conform art. 64 din Leg. Statutului f. publ. se consideră de drept funcționari stabili numai aceia cari, la punerea în aplicare a legii, se găseau în funcțiune cu o vechime de cel puțin 5 ani.*

#### DELIBERÂND.

Considerând că art. 64 din legea statutului funcționarilor publici considerând — de drept — ca stabili sau definitivi în funcțiune pe acei funcționari, cari la 1924, d. punerii în aplicare a statutului funcționarilor publici, aveau o vechime de cel puțin 5 ani consecutivi; că, prin această dispozițiune, legiuitorul nu s'a putut referi, desigur, decât la funcționarii pe cari legea statutului i-a găsit funcționând de cel puțin 5 ani neîntrerupți.

Considerând că, în spetă, fiind necontestat că reclamantul Dr. C. S. la data de 1 Ianuarie 1924 nu se găsea în funcțiune — fiind lăsat în disponibilitate între timpul dela 1 Aprilie 1923 și 1 Ianuarie 1926, pentru economii bugetare, — urmează că, dânsul nu se poate prevala că a obținut stabilitatea conform principiilor legii pentru statutul funcționarilor publici, nefuncționând și neavând vechime de 5 ani consecutivi împliniți în momentul, punerii în aplicare a legii statutului (1 Ianuarie 1924).

Având în vedere că, Curtea de Apel constată în fapt că reclamantul n'a obținut stabilitatea în funcțiune nici așa cum prevede legea sanitară.

Considerând că după art. 4 legea contenciosului administrativ, numai acei funcționari au acțiune în contencios în caz de înlocuire, mutare sau punerea în retragere, cari sunt inamovibil sau stabili în funcțiune.

Că așa fiind și întrucât — precum s'a arătat mai sus — reclamantul nu era stabil în funcțiune, dânsul nu avea dreptul de a se plânge cu acțiune în contencios contra înlocuirii sale din postul ce ocupă.

Că tot astfel judecând și Curtea de Apel n'a comis nici un exces de putere și n'a violat niciun text de lege când a respins ca inadmisibilă acțiunea în contencios a recurentului.

Că, astfel fiind, întrucât soluțiunea Curții de Apel se menține pe această constatare juridic motivată, că recurentul n'a avut stabilitate în funcțiune, recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a  
Decizia Nr. 1261 | 1934 Președ. D-lul C. Crăciunescu, Consilier

*Contencios. Numirea directorilor de liceu făcându-se în mod provizoriu pe timp de 3 ani, după trecerea acestui termen și în condițiunile legii dobândesc definitivatul.*

#### DELIBERÂND.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că recurentul D. G. în

baza art. 1 din legea contenciosului, a chemat în judecată în fața Curții de Apel pe intimatul Ministerul Instrucțiunii pentru a se anula deciziunea Nr. 115600—1932 a acestei administrațiuni prin care a fost înlocuit din funcțiunea de director al școlii normale din Cluj, cât și numirea lui E. R. în acel post, iar pe de altă parte spre a fi obligat Ministerul a-l reînregistra în funcțiunea avută și plata sumei de 78.000 lei, echivalentul locuinței în natură, și Curtea de Apel prin deciziunea supusă recursului a respins acțiunea.

Că pentru a da această soluție Curtea de Apel se întemeiază pe dispozițiunile art. 102 din legea învățământului secundar dela 1928 în baza cărora argumentează că recurentul fiind numit în funcțiunea de director cu titlu provizoriu pe termen de 3 ani, în acest interval de timp putea fi înlocuit fără nicio formalitate, deoarece nu a dobândit stabilitate în funcțiune și ca urmare nici nu poate pretinde că prin actul înlocuirii i s'ar fi vătămat vreun drept sau că actul ar fi cu călcarea legilor și regulamentelor.

Asupra motivului I de casare în cuprinsul următor.

„Omisiune esențială și rea aplicare a legii învățământului secundar din 1928, cu modificările din 1932; art. 102 al. 2 și 3, 135, 136, al. 2; 149 și 50; art. 257 din regulamentul de funcționare al școlii secundare publicat în Monitorul Oficial Nr. 153 din 14 Iulie 1929 și Nr. 153 din 6 Iulie 1931; art. 4 și 8 din legea contenciosului administrativ, prin aceea că instanța de fond mă înlătură dela dreptul de a acționa în contencios, pentru că n'am stabilitatea în funcțiunea de director al școlii normale de învățători din Cluj desi am fost numit conform legii regulamentului, pe termen de trei ani. Revocarea din această funcție s'ar fi putut face numai pe baza unui raport al inspectoratului general contra mea pentru incapacitate ce nu există.

Având în vedere că prin motivul I de casare astfel formulat recurentul se plânge de omisiune esențială, rea aplicare a art. 1, 4, 8 din legea contenciosului, art. 102 alin. 3 art. 50, 135, 136 din legea învățământului secundar dela 1928 art. 102 alin. II modificat prin legea dela 22 Iulie 1931 art. 149 din aceeași lege, art. 257 din regulamentul de funcționare a școlilor secundare din 1929 și 1931, susținând că dânsul fiind numit director pe termen de 3 ani cu observarea prescripțiilor cerute de lege, se bucură de stabilitate în acest interval de timp, astfel că nu putea fi înlocuit în cursul acestui timp decât pe baza unui raport al inspectoratului general pentru incapacitate.

Considerând că art. 102 din legea învățământului secundar dela 1928 prin alin. II modificat prin legea dela 22 Iulie 1931 stabilind condițiunile și modul de numire a directorilor de gimnaziu și licee, prevede că aceștia vor fi numiți de Minister dintre profesorii titulari definitivi ai școlii de pe o listă de 3 propusă prin votul profesorilor titulari al școlii sau pensionari.

Că în conformitate cu alin. III din același articol, rămas nemodificat de legea dela 22 Iulie 1931, numirea directorilor se face prin decizie ministerială, cu titlu provizoriu pe timp de trei ani, după care timp, directorii cari vor fi dat dovadă de aptitudini pentru această funcțiune și de cunoașterea temeinică a problemelor de educație și învățământ vor fi confirmați stabili în urma avizului conform al Consiliului permanent, având în vedere și avizul motivat al Consiliului Inspectorilor Generali, ei neputând fi înlocuiți decât în baza unei anchete făcute de un inspector general și în urma sentinței Consiliului Permanent.

Considerând că din complexul acestor dispozițiuni rezultă că numirea directorilor pe termen de 3 ani se face cu titlu provizoriu și că numai după trecerea acestui interval de timp și în condițiunile expres prevăzute de acest text dobândesc stabilitate în funcțiune, din care nu pot fi îndepărtați decât cu paza formelor cerute de lege.

Considerând că este exact că alin. III din art. 102 citat nu dispune că directorii provizorii sau nu de stabilitate în cursul celor 3 ani într-un câț înșă legiuitorul prevede anumite condițiuni și formalități pentru dobândirea stabilității în funcțiunea de director, printre cari și trecerea timpului de 3 ani de provizorat, urmează de aci că directorii în cursul acestui interval de timp nu se bucură de stabilitate, împrejurare ce rezultă de altfel și din expunerea de motive cu care a fost însoțită legea dela 1928, prin care relativ la directori se spune că aceștia nu pot fi înlocuiți odată ce au fost confirmați stabili, decât numai în urma unei sentințe a Consiliului Permanent.

Considerând că din împrejurarea că art. 257 din regulamentul de funcționare a scoalelor secundare dela 14 Iulie 1929 prevede că directorii și revizorii pot fi înlocuiți prin decizie ministerială, pe baza unui raport motivat a unui inspector general, care ar constata lipsa de aptitudini administrative a directorului, greșeli ori abuzuri în conducerea scoalei, nu se poate deduce că directorul numit cu titlu provizoriu s'ar bucura de stabilitate în cursul celor trei ani, deoarece acest text adăugând și fiind în contradicție cu textul legii, nu poate avea aplicatie și ca atare nici nu poate constitui și servi ca temei pentru dobândirea stabilității, odată ce legea nu acordă acest drept.

Că în asemenea condițiuni prin soluția dată, Curtea de Apel n'a violat nici un text din legea învățământului secundar și cu drept cuvânt l'a considerat pe recurent ca unul ce nu se bucură de stabilitate și respingându-i acțiunea în contencios, n'a violat nici textele invocate din legea contenciosului, deoarece această cale specială este deschisă numai funcționarului stabil și legal numit, împrejurare ce rezultă din art. 4 și 8 din aceeași lege.

Că așa fiind, motivul I de casare este întemeiat și recursul urmează a fi respins, fără a se mai examina motivul II de casare ca fiind lipsit de interes, soluționarea instanței de fond

menținându-se suficient pe constatarea că recurentul nu se bucură de stabilitate pe timpul de 3 ani.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a  
Decizia Nr. 1243 | 1935 Președ. D-lui C. Crăciunescu, Consilier

*Contencios. Cunoașterea limbei române conform art. 31 din Regul. Leg. funct. publici și 44 Regul. CFR, este cerută imperios pentru toți funcționarii publici.*

#### DELIBERÂND.

Considerând că în aedvăr art. 163 al. d, din regulamentul legii pentru organizarea și exploatarea CFR din 16 Februarie 1928 prevede cazul când un funcționar, devenit incapabil sau impropriu serviciului, nu poate fi licențiat decât în baza avizului Comisiunii de Disciplină.

Că înșă art. 3 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, prevede că fiecare funcționar public care se găsea în serviciu la data publicării regulamentului va fi supus în cursul anului 1924 la un examen de limba română, — iar cel care nu va reuși va fi îndepărtat din serviciu, — fără ca să se ceară un aviz al Comisiunii Disciplinare;

Că, afară de acest text, cunoașterea limbei române, o mai cere și art. 44 al. II din regulamentul legii de organizare CFR care prevăzând printre alte condițiuni că nimeni nu poate fi primit cu caracter permanent într'un serviciu al CFR, dacă nu face dovada că cunoaște bine limba română, este evident că și acest regulament, întocmai ca și regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, prevede obligațiunea pentru oricare funcționar de a cunoaște limba oficială a Statutului;

*Că, din textul clar și precis al art. 31 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici și art. 44 al. II din regulamentul legii de organizare CFR rezultă în mod neîndoios că cunoașterea limbei oficiale ce se cere în mod imperios pentru toți funcționarii publici, indiferent dacă sunt definitivi sau stabili; Că, împrejurarea, că parte din funcționari — cum este și recurentul — nu au fost supuși la examenul de cunoaștere al limbei române în anul 1924, după cum prevede art. 31 citat, ci au fost înăduți dintr'un spirit de indulgență din partea autorității până în anul 1931 cu speranța de a-si apropia limba română, aceasta înșă nu însemnează că autoritatea a recunoscut implicit că asemenea funcționari cunosc îndeajuns limba română, și că nu ar avea dreptul de a-i supune posterior anului 1924 la examenul de limba română;*

Că așa fiind și întrucât în speță este necontestat că recurentul nu a reușit la examenul de limba română la care a fost supus în anul 1931, în asemenea condițiuni și potrivit principiilor de drept stabilite mai sus, Direcțiunea Generală CFR putea să-l îndepărteze din serviciu, fără a mai fi nevoie de un aviz al Comisiunii de Disciplină

**Inalta Curte de Casație și Justiție, Secțiunii-Unite**  
Audiența dela 13 Mai 1937.

Președinția Dlui D. Volanschi, prim-președinte

*Contribuțiuni directe. Stabilirea venitului net impozabil, creanțe definitiv pierdute. Art. 31 și 32 din Legea Contribuțiunilor Directe. Recurs făcut de Parchetul Curții de Casație pentru unitate de interpretare.*

*Curtea deliberând,*

Asupra chestiunii de a se ști dacă din veniturile brute ale întreprinderilor comerciale și industriale se scad sau nu, pentru stabilirea venitului net impozabil, creanțele definitiv pierdute ale întreprinderii respective.

Având în vedere că asupra acestei chestiuni, având să se pronunțe Curtea de Apel din Cluj S. II și Curtea de Apel din Timișoara S. III, au dat soluțiuni diferite și anume prima Curtea a stabilit că, potrivit art. 31 și 32 din legea contribuțiunilor directe, creanțele de mai sus nu se scad, iar cea de a doua a adoptat soluțiunea contrarie.

Că, față de aceste soluțiuni contradictorii, Dl Procuror General a sesizat Secțiunile Unite pentru a se da unitate de interpretare a legii.

Considerând că potrivit art. 31 din legea contribuțiunilor directe, venitul net impozabil se obține scăzându-se din veniturile brute rezultate din operațiunile făcute în cursul anului, cheltuielile proprii ale întreprinderii, anume specificate în cele 10 puncte ale textului, printre cari nu fac parte creanțele ce formează obiectul discuțiunii din speță.

Că, prin ultimul aliniat al aceluiași text se

prevede că în afară de scăzămintele menționate, nici o altă scădere nu se mai poate face la stabilirea beneficiului net.

Că, după alegerea beneficiului net, art. 32 din aceeași lege prevede deasemeni că se mai scad, până la o anumită limită, rezervele statutare ale societăților anonime pe acțiuni, precum și rezervele speciale pentru creanțele dubioase trecute ca atare în bilanț.

Că, aceste rezerve sunt create tocmai în vederea acoperirii pagubelor pe cari întreprinderea le poate avea dela capitolul creanțelor neîncasabile sau definitiv pierdute.

Că, a se face o distincțiune între aceste creanțe după cum există în privința încasării lor numai dubiu sau există chiar certitudinea, — ar fi fără nici o rațiune, întrucât intențiunea legiuitorului a fost nu atât de a scuti de impozit pierderile eventuale, cât mai ales acelea încercate efectiv de întreprindere.

Că, deci, creanțele pierdute fiind socotite odată prin formarea rezervelor amintite, ele nu mai au a fi scăzute din venitul brut, întrucât ar însemna să se facă două scăderi pentru același capitol, ceea ce nu se poate admite.

Că, astfel fiind, art. 31 și 32 din legea contribuțiunilor directe, cu privire la scăderea creanțelor definitiv pierdute, urmează a se interpreta în sensul celor stabilite mai sus.

Pentru aceste motive constată că pentru stabilirea venitului net impozabil al contribuabililor de cari se ocupă art. 31 și 32 din legea contribuțiunilor directe, — nu se scad creanțele definitiv pierdute, ele fiind odată scăzute prin formarea rezervelor prevăzute la alin. a și b din art. 32 al legii sus menționate.

## RECENZII

La 6 Iunie 1933, în numărul 6 din acel an al acestei reviste am făcut o dare de seamă asupra lucrării Dlui Sever Andru avocat din București intitulată „Jurisprudența Rezumată” V. I. pe care o încheiam cu cuvintele: „Aștept continuarea, care, nu mă îndoiesc, va urma în curând”.

Și iată n'au trecut încă patru ani și vedem că iese de sub tipar un nou volum, de data aceasta, de peste 800 pagini, volumul al II-lea de „Jurisprudență Rezumată”.

Eram sigur în 1933 că lucrarea începută va continua și sunt convins că va avea urmare și în viitor.

S'a dovedit anume ceea ce am susținut atunci că o lucrare de felul acesta era necesară și impusă de nevoile însăși ale bunului mers al Justiției.

Cartea cuprinde 371 jurisprudențe civile și comerciale de drept ardelenesc din cele mai interesante și mai instructive.

E o plăcere să citești aceste jurisprudențe redactate într'un stil atât de clar, atât de ușor și e o mândrie pentru orice jurist român să vadă cât de juridic și cât de ireproșabil interpretează judecătorii noștri supremi legile austriace și ungare construite într'un spirit cu totul deosebit de duhul latinității legiuirilor noastre românești.

Astfel cele ce am scris în numărul din Iunie 1933 al „Ardealului Juridic” despre volumul I rămâne bine stabilit și pentru cel de al II-lea.

Lucrarea este de o netăgăduită importanță și de o necesitate recunoscută.

Nu va fi magistrat care să nu-i cunoască foloasele, nici avocat care să nu invoace cu succes considerentele luminoase ale deciziilor acestor două volume.

Ele trebuie să fie puse în loc de frunte în bibliotecile noastre, dar și la îndemână spre a fi cercetate cât mai des.

Lucrarea are o seamă de îmbunătățiri față de volumul I și anume:

Deciziile sunt luate după originalele dela Casație; S'a introdus metoda de a rezuma la început în câteva cuvinte jurisprudența; faptele sunt redactate complet; s'au publicat și considerentele de drept ale instanței de fond; etc.

În volumul I sunt redactate deciziunile Inaltei Curți din anii 1921—1931, în acest de al II-lea volum se află deciziile din anii 1932—1935.

În așteptarea volumului al III-lea care de sigur ne va apropia de jurisprudența la zi, dacă nu chiar va aduce-o la zi, îndemnăm pe cititorii noștri să se convingă personal de adevărul celor scrise de noi asupra celor 2 volume apărute din lucrarea Dlui Sever Andru, fiind convinși că vor avea un real folos din studiul jurisprudenței, dacă îl fac concomitent cu citirea textelor la cari se referă.

Cluj 18 Mai 1937.

IOAN I. PREDOVICIU  
Procuror General  
al Curții de Apel din Cluj.